

OBWIESZCZENIE MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

z dnia 5 maja 1983 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 4 marca 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin.

1. Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zmianie niektórych przepisów o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego i o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 5, poz. 33) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst dekretu z dnia 4 marca 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 10, poz. 54 i z 1977 r. Nr 32, poz. 140), z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst nie obejmuje następujących przepisów:

- 1) art. 29 dekretu z dnia 4 marca 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 10, poz. 54) w brzmieniu:

„Art. 29. Dekret wchodzi w życie z dniem 1 maja 1976 r.”,

- 2) art. 78 ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla

rolników i ich rodzin (Dz. U. Nr 32, poz. 140) w brzmieniu:

„Art. 78. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1978 r.”,

- 3) art. 1 ust. 1 i art. 15 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zmianie niektórych przepisów o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego i o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 5, poz. 33) w brzmieniu:

„Art. 1. 1. Osobom pobierającym w dniu wejścia w życie ustawy emerytury, renty inwalidzkie lub renty rodzinne przysługujące na podstawie przepisów:

- 1) ustawy z dnia 27 września 1973 r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. Nr 38, poz. 225, z 1974 r. Nr 21, poz. 117 i z 1977 r. Nr 11, poz. 43),
- 2) ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 20, poz. 105 i z 1977 r. Nr 11, poz. 43),

- 3) ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz. U. Nr 45, poz. 232, z 1976 r. Nr 40, poz. 235 i z 1977 r. Nr 11, poz. 43 oraz Nr 32, poz. 140),
- 4) dekretu z dnia 4 marca 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 10, poz. 54, z 1977 r. Nr 11, poz. 43 oraz Nr 32, poz. 140),
- 5) ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników i niektórych innych osób prowadzących działalność zarobkową na

własny rachunek oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 235 i z 1977 r. Nr 11, poz. 43 oraz Nr 32, poz. 140)

przynaję się zamiast tych świadczeń odpowiednio emerytury lub renty określone w tych przepisach, ze zmianami wprowadzonymi niniejszą ustawą oraz z zastosowaniem zasad określonych w art. 122—126 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267)."

„Art. 15. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1983 r., z tym że przepisy tej ustawy dotyczące zasiłku chorobowego oraz art. 8 pkt 1 i art. 9 pkt 1 wchodzi w życie z dniem 1 marca 1983 r.”

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: S. Ciosek

Załącznik do obwieszczenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 5 maja 1983 r. (poz. 135)

DEKRET

z dnia 4 marca 1976 r.

o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin.

Art. 1. Ubezpieczenie społeczne określone dekretem, zwane dalej „ubezpieczeniem”, obejmuje:

- 1) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz innych spółdzielni, zrzeszonych w Centralnym Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, którzy wykonują pracę w tych spółdzielniach,
- 2) członków spółdzielni kółek rolniczych zrzeszonych w Krajowym Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, którzy wykonują pracę w zespołowych gospodarstwach rolnych tych spółdzielni,
- 3) pozostałe osoby, które wykonują pracę w spółdzielniach wymienionych w pkt 1 lub w zespołowych gospodarstwach rolnych spółdzielni wymienionych w pkt 2 i są wynagradzane według zasad obowiązujących członków tych spółdzielni.

Art. 2. Użyte w dekreście określenia:

- 1) spółdzielnia — oznacza spółdzielnię, o których mowa w art. 1,
- 2) praca w spółdzielni — oznacza pracę określoną w art. 1, wykonywaną na innej podstawie niż stosunek pracy,
- 3) ubezpieczony — oznacza osobę objętą ubezpieczeniem na podstawie art. 1.

Art. 3. 1. Świadczenia określone w dekreście, przysługujące ubezpieczonym oraz członkom ich rodzin, obejmują:

- 1) świadczenia lecznicze i położnicze, zaopatrzenie w leki, przedmioty ortopedyczne, protezy, środki opatrunkowe i pomocnicze,
- 2) świadczenia pieniężne w razie choroby i macierzyństwa: zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne, zasiłek porodowy, zasiłek macierzyński i zasiłek opiekuńczy,
- 3) zasiłek wychowawczy,
- 4) zasiłki rodzinne i zasiłek pielęgnacyjny,
- 5) świadczenia emerytalne: emeryturę, rentę inwalidzką i rentę rodzinną,
- 6) świadczenia pieniężne z tytułu wypadku przy pracy w spółdzielni lub z tytułu choroby zawodowej: jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci, świadczenia wyrównawcze, rentę inwalidzką, rentę rodzinną i odszkodowanie za przedmioty utracone lub uszkodzone wskutek wypadku przy pracy w spółdzielni,
- 7) świadczenia pieniężne z tytułu wypadku w drodze do pracy lub z pracy: jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci, rentę inwalidzką, rentę rodzinną,
- 8) dodatki do emerytury i renty,
- 9) zasiłek pogrzebowy,
- 10) świadczenia w naturze z tytułu pobierania emerytury lub renty: świadczenia lecznicze, położnicze i rehabilitacyjne, zaopatrzenie w leki, przedmioty ortope-

dyczne, protezy, środki opatrunkowe i pomocnicze oraz pobyt w domu pomocy społecznej.

2. Jeżeli dekret nie stanowi inaczej, prawo do świadczeń dla ubezpieczonych oraz członków ich rodzin ustala się na zasadach, w wysokości i w trybie określonych przepisami:

- 1) o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
- 2) o ubezpieczeniu rodzinnym,
- 3) o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 4) o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
- 5) dotyczącymi urlopów wychowawczych.

3. Podstawa wymiaru emerytury, renty inwalidzkiej i renty rodzinnej ulega corocznym podwyżkom stosownie do wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce społecznej w roku poprzedzającym rok podwyżki — na zasadach i w terminach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 4. Przy ustalaniu okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania świadczeń:

- 1) za dzień pracy uważa się 8 godzin pracy, a przed dniem 1 lipca 1962 r. dzień, który stanowił podstawę do obliczenia dniówki obrachunkowej; do dni pracy zalicza się również dni urlopu wypoczynkowego oraz dni pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub opiekuńczego,
- 2) za miesiąc pracy uważa się 20 dni pracy dla mężczyzny oraz 13 dni pracy dla kobiety, a jeżeli ubezpieczony użytkuje działkę przyzagrodową lub dostarcza spółdzielni produkty rolne wytworzone w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym — 18 dni pracy dla mężczyzny oraz 11 dni pracy dla kobiety,
- 3) za rok pracy uważa się rok obrachunkowy, w którym mężczyzna przepracował w spółdzielni co najmniej 240 dni pracy, kobieta 150 dni pracy, a jeżeli użytkuje działkę przyzagrodową lub dostarcza spółdzielni produkty rolne wytworzone w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym — to co najmniej: mężczyzna 220 dni pracy, a kobieta 130 dni pracy.

Art. 5. Świadczenia lecznicze, położnicze, rehabilitacyjne, zaopatrzenie w leki, przedmioty ortopedyczne, protezy, środki opatrunkowe i pomocnicze przysługują:

- 1) ubezpieczonemu oraz członkom jego rodziny — w zakresie i na warunkach przewidzianych dla pracowników i ich rodzin,
- 2) osobie pobierającej emeryturę lub rentę określoną dekretem oraz członkom jej rodziny — w zakresie i na warunkach przewidzianych dla osób pobierających emerytury i renty na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 6. 1. Zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu za każdy dzień niezdolności do pracy z powodu choroby. Jeżeli jednak w miesiącu poprzedzającym powstanie tej niezdolności ubezpieczony przepracował mniej niż 14 dni, zasiłek przysługuje począwszy od czwartego

dnia niezdolności do pracy, chyba że niezdolność ta powstała wskutek wypadku przy pracy w spółdzielni lub choroby zawodowej.

2. Okres pobierania zasiłku chorobowego w ciągu roku obrachunkowego nie może przekroczyć liczby dni przepracowanych w poprzednim roku obrachunkowym. Ograniczenia tego, nie stosuje się:

- 1) jeżeli niezdolność do pracy powstała wskutek wypadku przy pracy w spółdzielni lub choroby zawodowej,
- 2) w roku obrachunkowym, w którym ubezpieczony wstąpił do spółdzielni, oraz w następnym roku obrachunkowym.

3. Przy ustalaniu okresu pracy, od którego zależy wysokość zasiłku chorobowego, uwzględnia się okresy pracy w spółdzielni oraz okresy, wymienione w art. 16.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zasiłku opiekuńczego.

Art. 7. 1. Zasiłek porodowy i zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej:

- 1) z tytułu urodzenia dziecka,
- 2) z tytułu przyjęcia dziecka w wieku do jednego roku na wychowanie z zamiarem jego przysposobienia, jeżeli do sądu opiekuńczego został zgłoszony wniosek o przysposobienie.

2. Zasiłek porodowy przysługuje również nie pracującej żonie ubezpieczonego pozostającej z nim we wspólności małżeńskiej.

Art. 8. Zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony przepisami prawa pracy jako okres urlopu macierzyńskiego albo urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.

Art. 9. Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Art. 10. Osobom wymienionym w art. 1 pkt 3 prawo do świadczeń pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa przysługuje, jeżeli przepracowały w spółdzielni co najmniej 80 dni pracy w ciągu 12 miesięcy poprzedzających powstanie okoliczności uzasadniających uzyskanie tych świadczeń.

Art. 11. Zasiłki rodzinne i zasiłek pielęgnacyjny przysługują w wysokości, którą określa w drodze rozporządzenia Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

Art. 12. 1. Ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku rodzinnego z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego, w którym podjął pracę w spółdzielni.

2. Zasiłek rodzinny wypłaca się ubezpieczonemu za miesiąc kalendarzowy, w którym przepracował liczbę dni pracy określoną w art. 4 pkt 2.

3. Zasiłek rodzinny wypłaca się również za miesiąc kalendarzowy, w którym ubezpieczony nie przepracował liczby dni pracy określonej w art. 4 pkt 2, jeżeli w poprzednim roku obrachunkowym przepracował cały rok pracy.

Art. 13. 1. Emerytura przysługuje ubezpieczonemu, który:

- 1) ma okres pracy w spółdzielni wynoszący, wraz z okresami wymienionymi w art. 16 i art. 17 ust. 1, co najmniej dwadzieścia lat dla kobiety i dwadzieścia pięć lat dla mężczyzny, w tym co najmniej pięć lat pracy w spółdzielni,
- 2) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny,
- 3) wiek emerytalny osiągnął w okresie pracy w spółdzielni lub w ciągu pięciu lat po ustaniu tej pracy.

2. Ubezpieczonemu, który osiągnął wiek emerytalny po upływie pięciu lat od ustania pracy w spółdzielni, emerytura przysługuje, jeżeli:

- 1) ma okres pracy, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wynoszący co najmniej trzydzieści lat dla kobiety i trzydzieści pięć lat dla mężczyzny albo
- 2) ma okres pracy, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, i osiągnął wiek emerytalny w okresie pobierania renty inwalidzkiej lub renty rodzinnej.

Art. 14. 1. Renta inwalidzka z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku z wypadkiem przy pracy w spółdzielni lub chorobą zawodową przysługuje ubezpieczonemu, który:

- 1) ma okres pracy w spółdzielni wynoszący wraz z okresami wymienionymi w art. 16 co najmniej pięć lat; okres ten powinien przypadać na ostatnie dziesięć lat przed dniem powstania inwalidztwa lub przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę,
- 2) został zaliczony do jednej z grup inwalidów z tytułu inwalidztwa powstałego w okresie pracy w spółdzielni albo w okresie pobierania zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego po ustaniu tej pracy, albo w ciągu osiemnastu miesięcy po upływie jednego z tych okresów.

2. Warunek określony w ust. 1 pkt 1 uważa się za spełniony, jeżeli członek spółdzielni:

- 1) przez okres ostatnich 10 lat przed wstąpieniem do spółdzielni pracował w gospodarstwie rolnym i praca ta stanowiła dla niego główne źródło utrzymania albo
- 2) wniósł do spółdzielni lub przekazał jej na własność gospodarstwo rolne o obszarze nie mniejszym niż 0,5 ha i jeżeli praca w tym gospodarstwie przez okres ostatnich 5 lat przed wstąpieniem do spółdzielni stanowiła dla niego główne źródło utrzymania.

3. Osoba, która uzyskała rentę inwalidzką w wyniku uwzględnienia okoliczności, o których mowa w ust. 2 pkt 2, traci do niej prawo, jeżeli wniesione do spółdzielni grunty zostały z niej wycofane.

4. Przy ustalaniu okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania renty inwalidzkiej przez ubezpieczonego, którego inwalidztwo powstało przed ukończeniem 30 lat, stosuje się odpowiednio przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

5. Okres ubezpieczenia wymagany do przyznania renty inwalidzkiej wynosi 10 lat, w tym co najmniej 5 lat w okresie ostatniego dziesięciolecia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli ubezpieczony został objęty ubezpieczeniem po raz pierwszy po ukończeniu 40 lat życia.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do ubezpieczonego, który po ukończeniu 40 lat życia został objęty ubezpieczeniem po upływie 10 lat od ustania poprzedniego okresu ubezpieczenia albo od ustania zatrudnienia lub okresu równorzędnego z okresem zatrudnienia w myśl przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

7. Ubezpieczonemu, który stał się inwalidą I lub II grupy przed objęciem ubezpieczeniem, renta inwalidzka przysługuje po osiągnięciu okresu ubezpieczenia wynoszącego wraz z okresami zaliczalnymi do tego okresu:

- 1) 5 lat w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę inwalidzką albo
- 2) 10 lat, jeżeli został objęty ubezpieczeniem po raz pierwszy po ukończeniu 40 lat.

8. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio do ubezpieczonego, który stał się inwalidą po upływie 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. Jeżeli ponowne objęcie ubezpieczeniem nastąpiło po upływie 10 lat od ustania ubezpieczenia, okresów sprzed tej przerwy nie zalicza się.

Art. 15. 1. Renta rodzinna przysługuje po ubezpieczonym, który w chwili śmierci spełniał warunki do uzyskania emerytury lub renty inwalidzkiej albo miał ustalone prawo do jednego z tych świadczeń.

2. Renta rodzinna przysługuje osobom spełniającym warunki do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

3. Osoba, która uzyskała rentę rodzinną po ubezpieczonym, który w chwili śmierci spełniał warunki do uzyskania emerytury lub renty inwalidzkiej albo miał ustalone prawo do jednego z tych świadczeń w wyniku zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym, traci do niej prawo, jeżeli wniesione do spółdzielni grunty zostały z niej wycofane.

Art. 16. Do okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania emerytury lub renty zalicza się okresy:

- 1) członkostwa w spółdzielni przed dniem objęcia z tego tytułu ubezpieczeniem społecznym,
- 2) zatrudnienia, okresy równorzędne z okresami zatrudnienia i okresy zaliczalne do okresów zatrudnienia w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 3) ubezpieczenia społecznego na podstawie odrębnych przepisów,
- 4) zwolnień od pracy w celu sprawowania opieki nad małym dzieckiem udzielanych na podstawie przepisów prawa spółdzielczego ubezpieczonemu, jeżeli w roku poprzedzającym okres tego zwolnienia podlegał ubezpieczeniu na podstawie niniejszego dekretu — w wymiarze nie większym niż 6 lat.

Art. 17. 1. Do okresu pracy w spółdzielni wymaganego do przyznania emerytury zalicza się również okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 lat, ale przed wstąpieniem do spółdzielni, jeżeli praca w tym gospodarstwie stanowiła główne źródło utrzymania. Warunkiem zaliczenia tych okresów pracy jest przepracowanie w spółdzielni co najmniej 10 lat, a jeżeli ubezpieczony wniósł do spółdzielni lub przekazał jej na własność grun-

ty o obszarze nie mniejszym niż 0,5 ha — co najmniej 5 lat.

2. Osoba, która uzyskała emeryturę, w wyniku zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym, traci do niej prawo, jeżeli wniesione do spółdzielni grunty zostały z niej wycofane.

Art. 18. Przy ustalaniu wzrostu emerytury lub renty z tytułu okresu zatrudnienia w Polsce Ludowej uwzględnia się okresy pracy w spółdzielni oraz okresy wymienione w art. 14 ust. 2, art. 16 i 17 ust. 1.

Art. 19. Jeżeli podstawa wymiaru emerytury lub renty jest niższa od kwoty najniższej emerytury lub renty określonej przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, świadczenia te ustala się w wysokości podstawy ich wymiaru.

Art. 20. W sprawie zawieszania prawa do emerytury lub renty i ich zmniejszania stosuje się odpowiednio zasady określone w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 21. 1. Za wypadek przy pracy w spółdzielni uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które zaszło:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem pracy w spółdzielni,
- 2) podczas lub w związku z wykonywaniem czynności w interesie spółdzielni, chociażby czynności te nie były związane z wykonywaniem pracy w spółdzielni,
- 3) podczas lub w związku z wykonywaniem zadań zleconych przez organizacje polityczne lub zawodowe działające w spółdzielni albo w związku z uczestnictwem w organizowanych przez te organizacje czynach społecznych.

2. Za choroby zawodowe uprawniające do świadczeń przewidzianych w dekreście uważa się choroby określone przepisami wydanymi na podstawie art. 231 pkt 2 Kodeksu pracy.

Art. 22. Zasiłek pogrzebowy przysługuje w razie śmierci:

- 1) ubezpieczonego,
- 2) osoby pobierającej zasiłek chorobowy lub macierzyński po ustaniu pracy w spółdzielni,
- 3) osoby uprawnionej do emerytury lub renty inwalidzkiej,
- 4) osoby pobierającej rentę rodzinną,
- 5) członka rodziny osoby określonej w pkt 1—3, który w chwili śmierci nie zarabkował i pozostawał z tą osobą we wspólnym gospodarstwie domowym albo do którego utrzymania osoba ta się przyczyniała.

Art. 23. 1. Osobom, które po dniu 31 grudnia 1982 r. przekazały nieodpłatnie gospodarstwa rolne na własność spółdzielni, przysługujące na podstawie dekretu emerytury lub renty zwiększa się:

- 1) z tytułu wartości przekazanego gospodarstwa — o kwoty przewidziane w ustawie z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 40,

poz. 268) dla rolników przekazujących nieodpłatnie gospodarstwa rolne Państwu,

- 2) z tytułu uprzedniego użytkowania wkładów gruntowych przez spółdzielnię co najmniej przez 5 lat — o kwotę odpowiadającą średniej miesięcznej rencie dzierżawnej, wypłacanej przez spółdzielnię w okresie ostatnich 5 lat przed rokiem, w którym gospodarstwo zostało przekazane na własność spółdzielni.

2. Wartość budynków przyjmuje się według szacunku ustalonego dla obowiązkowego ubezpieczenia przez Państwowy Zakład Ubezpieczeń, a wartość drzewostanu — według cen obowiązujących w państwowym gospodarstwie leśnym, przy uwzględnieniu zasad szacowania określonych w przepisach o scalaniu i wymianie gruntów; szacunek ten przyjmuje się według stawek obowiązujących w dniu przekazania budynków lub lasów.

3. Przy przekazywaniu gospodarstw rolnych na własność spółdzielni stosuje się odpowiednio przepisy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin, dotyczące przekazywania gospodarstw rolnych Państwu, z tym że przekazanie gospodarstwa rolnego na własność spółdzielni następuje w drodze umowy zawartej w formie aktu notarialnego.

4. Spółdzielnia przejmuje na własność całe gospodarstwo rolne lub jego część w zależności od możliwości racjonalnego zagospodarowania.

5. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, jest właścicielem także innych nieruchomości nie wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, może wystąpić z wnioskiem do spółdzielni o przejęcie tych nieruchomości.

Art. 24. 1. Na pokrycie kosztów świadczeń z ubezpieczenia spółdzielnie opłacają składki.

2. Koszty świadczeń określonych dekretem pokrywane są z funduszy ubezpieczeń społecznych, z tym że koszty świadczeń przysługujących z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej: jednorazowych odszkodowań z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci, świadczeń wyrównawczych i odszkodowań za przedmioty utracone lub uszkodzone — pokrywane są ze środków spółdzielni.

Art. 25. 1. Świadczenia emerytalne określone dekretem przysługują na warunkach w nim przewidzianych również osobom wykonującym pracę w spółdzielni na podstawie stosunku pracy, jeżeli osoby te nie spełniają warunków do świadczeń emerytalnych określonych przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin albo jeżeli świadczenia z dekretu są dla tych osób korzystniejsze.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rent rodzinnych.

Art. 26. 1. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady ustalania okresów pracy, o których mowa w art. 4,
- 2) zasady ustalania podstawy wymiaru świadczeń oraz szczegółowe zasady obliczania i wypłacania tych świadczeń,
- 3) wypadki, w których mimo wycofania gruntów ze spółdzielni nie następuje utrata prawa do emerytury uży-

skanej w wyniku zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym,

- 4) zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, wysokość i tryb opłacania składek oraz warunki zwalniania od ich opłacania.

2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia rozciągnąć przepisy dekretu na członków spółdzielni nie wykonujących pracy w spółdzielni, którzy wytwarzają na jej rzecz produkty rolne w swoich gospodarstwach — określając zasady ubezpieczenia tych osób i zakres przysługujących im świadczeń.

Art. 27. 1. Przepisy dekretu stosuje się do spraw, w których zdarzenia lub okoliczności uzasadniające prawo do świadczeń nastąpiły począwszy od dnia jego wejścia w życie.

2. Do spraw, w których zdarzenia lub okoliczności uzasadniające prawo do świadczeń nastąpiły przed dniem wejścia w życie dekretu, stosuje się, z uwzględnieniem ust. 3, przepisy obowiązujące w dniu, w którym te zdarzenia lub okoliczności nastąpiły.

3. Osobom wymienionym w art. 1, które przed dniem wejścia w życie dekretu nie były objęte ubezpieczeniem społecznym z tytułu pracy w spółdzielni:

- 1) zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej przed dniem wejścia w życie dekretu przysługuje za okres tej niezdolności przypadającej od dnia jego wejścia w życie, z tym że okres zasiłkowy liczy się od dnia powstania niezdolności do pracy,
- 2) zasiłek macierzyński z tytułu urodzenia dziecka lub przyjęcia dziecka na wychowanie przed dniem wejścia w życie dekretu przysługuje za okres urlopu macierzyńskiego lub urlopu udzielonego na warunkach urlopu macierzyńskiego, przypadający począwszy od dnia wejścia w życie dekretu. Okres urlopu macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka liczy się od dnia porodu.

Art. 28. Emerytury i renty przyznane na podstawie dotychczasowych przepisów o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich rodzin stają się emeryturami lub rentami przewidzianymi w dekrecie.

Art. 29. Przy ustalaniu prawa do świadczeń na podstawie przepisów wymienionych w art. 3 ust. 2 oraz wysokości tych świadczeń:

- 1) przepisy dotyczące członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych stosuje się do osób wymienionych w art. 1,
- 2) dochód z tytułu pracy w spółdzielni stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie uważa się za równorzędny z wynagrodzeniem z tytułu zatrudnienia.

Art. 30. Traci moc ustawa z dnia 26 października 1971 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich rodzin (Dz. U. Nr 27, poz. 255).